

A szójatermesztés színvonala és jövedelmezősége Magyarországon

Tikász Ildikó Edit

2015. november 17.

Az EU-28 szójatermesztése

Terület (1000 hektár)

	2014	2015	15/14 (%)	EU-28 %-ában
IT	233	320	+37	45
FR	76	92	+21	13
RO	80	90	+13	13
HU	43	77	+79	11
AT	44	57	+30	8
HR	47	41	-13	6
BU	0	35!	+3500	
SK	33	33	-1	5
CZ	7	3	-58	0
EU-28	569	715	+26	100
EU-15	360	470	+31	66
EU-13	209	245	+17	34

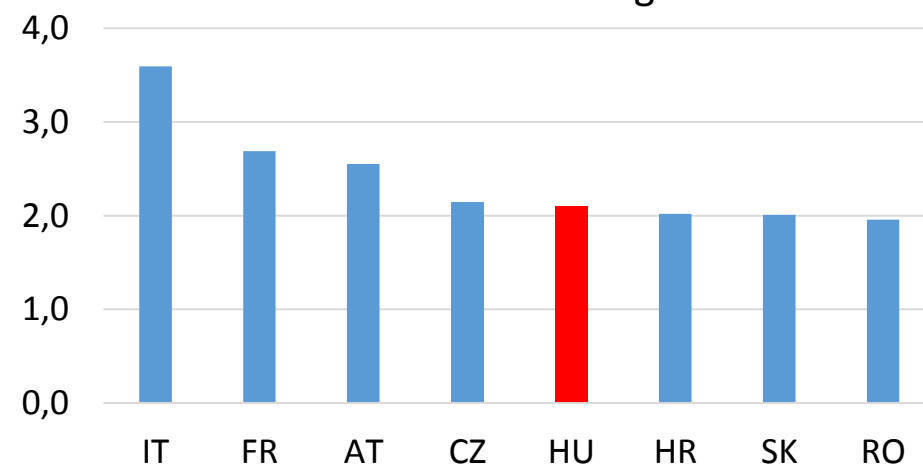
Termelés (1000 tonna)

	2014	2015	15/14 (%)	EU-28 %-ában
IT	933	1120	+20	58
FR	223	254	+14	13
HU	114	144	+26	7
AT	118	136	+15	7
RO	203	108	-47	6
HR	131	86	-34	4
BU	1	67	+670	
SK	84	46	-45	2
CZ	17	5	-70	0
EU-28	1798	1926	+7	100
EU-15	1270	1512	+19	79
EU-13	528	414	-22	21

Hozam (t/ha)

2011-2015 átlaga

Termeléshez kötött támogatás (VCS)

RO (~325 €/ha), FR (~200 €/ha), BU (~156 €/ha) CZ (~127 €/ha),
CR (~124 €/ha) IT (~97 €/ha)

Forrás: 2014 – Eurostat, 2015 – Coceral (HU: MVH, FM)

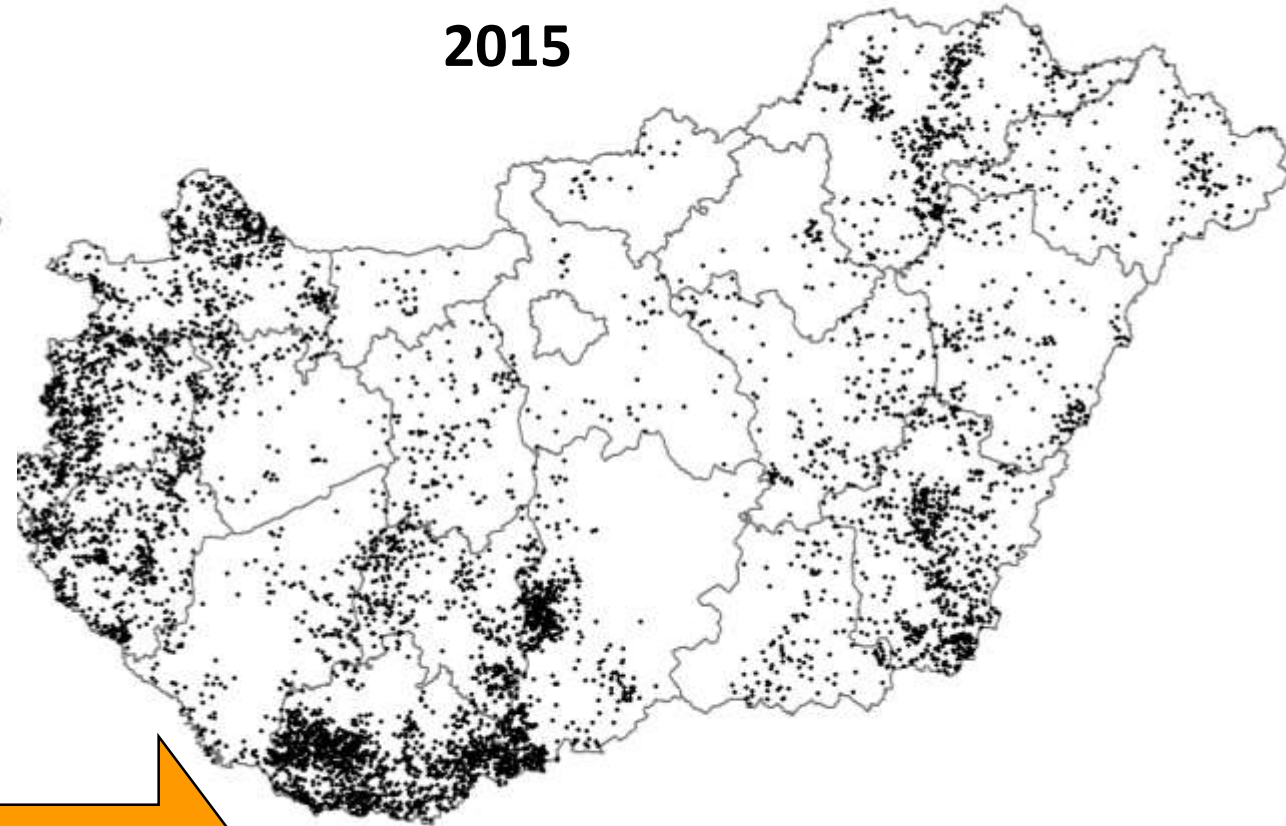
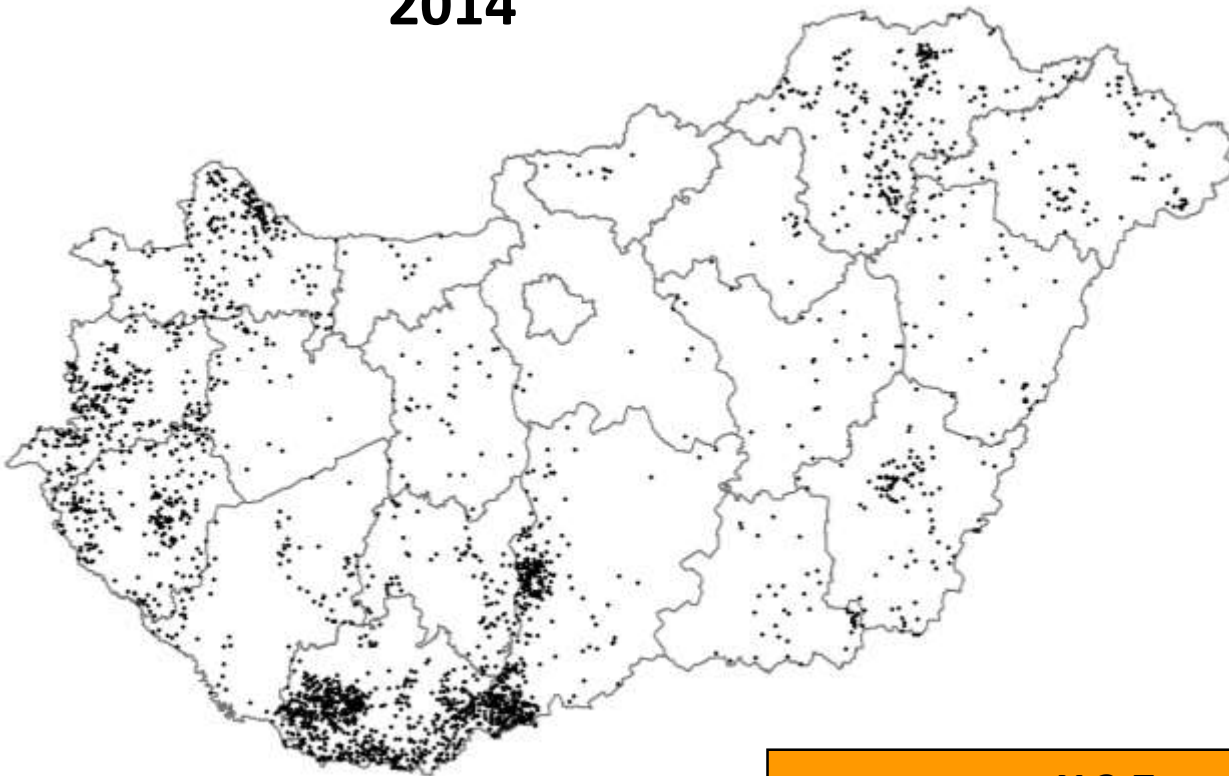
Szójatermesztés Magyarországon (2015)

Megyék	Terület (ha)			Hozam (kg/ha)			Gazdaságszám (db)		
	2010-2014	2015	2015 vs 2010-2014 (%)	2010-2014	2015	2015 vs 2010-2014 (%)	2014	2015	2014/2015
Baranya	15 277	19 935	+30	2 370	2 640	+11	512	965	+88
Vas	3 176	7 527	+137	2 070	1 900	-8	165	475	+188
Bács-Kiskun	5 373	7 282	+36	2 311	1 510	-35	302	551	+82
Győr-Moson-Sopron	1 955	6 095	+212	1 830	1 450	-21	148	460	+211
Zala	2 015	5 766	+186	1 936	1 920	-1	154	434	+182
Békés	1 833	5 611	+206	1 938	1 500	-23	92	588	+539
Borsod-Abaúj-Zemplén	1 896	5 045	+166	1 836	1 400	-24	143	349	+144
Tolna	1 683	3 740	+122	2 143	2 052	-4	73	304	+316
Somogy	2 026	3 027	+49	2 040	1 950	-4	64	156	+144
Csongrád	1 307	2 336	+79	2 098	1 900	-9	36	108	+200
Veszprém	1 224	2 284	+87	1 466	1 560	+6	31	125	+303
Fejér	609	2 164	+255	1 658	1 790	+8	29	106	+266
Jász-Nagykun-Szolnok	269	1 886	+600	1 591	1 680	+6	24	154	+542
Hajdú-Bihar	1 036	1 408	+36	2 340	1 470	-37	36	177	+392
Szabolcs-Szatmár-Bereg	600	1 164	+94	1 772	1 153	-35	64	151	+136
Pest	347	422	+21	1 290	1 483	+15	7	44	+529
Komárom-Esztergom	68	376	+448	2 272	2 250	-1	11	30	+173
Heves	152	372	+144	1 632	1 250	-23	6	30	+400
Nógrád	89	279	+214	1 114	785	-30	8	17	+113
Összesen	40 937	76 719	+87	2 159	1 926	-11	1 876	5 157	+175

Szójatermesztő gazdaságok területi megoszlása Magyarországon

2014

2015

Gazdaságszám: 1876

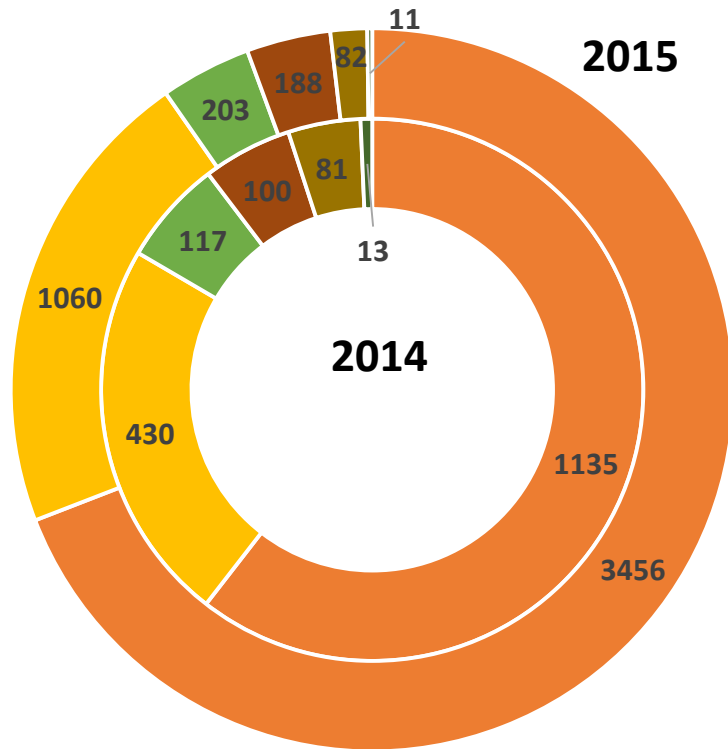
Gazdaságszám: 5157

X 2,7
1116 db gazdaság bent maradt

Forrás: MVH adatok alapján

A szójatermesztő gazdaságok és a szója termőterületének megoszlása területnagyság alapján (2014-2015)

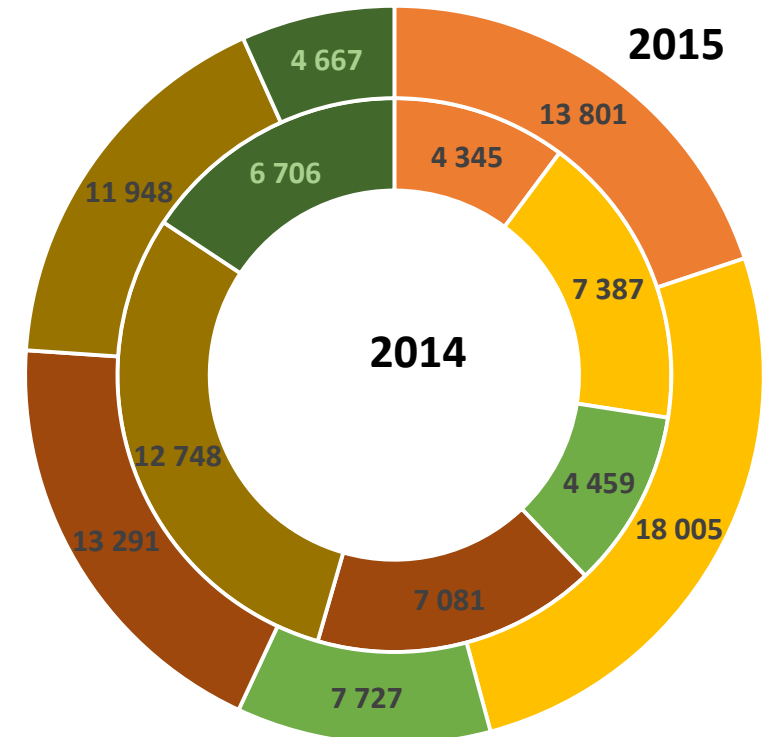
Gazdaságok száma (db)

2015 vs. 2014 (%)

Szójaterület (ha)	Gazdaság-szám	Terület
0-10	+205!	+218!
10-30	+147	+144
30-50	+74	+73
50-100	+88	+88
100-250	+1	-6
>250	-15!	-30!

Termőterület (hektár)

- 0-10 ha
- 10-30 ha
- 30-50 ha
- 50-100 ha
- 100-250 ha
- >250ha

Új belépőként* rendszeres szójatermesztőnek tekinthető gazdaságok a 2005-2015 időszakban

Belépés éve	Gazdaságok száma	Új belépők			Új belépőként rendszeresen szóját termeszto gazdaságok szójaterületének változása (ha)											Változás iránya
		összesen	és 2015-ig bent maradók	bent maradók aránya a belépőkből (%)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
2005	2 103	-	140	-	11 537	11 709	10 832	10 425	11 375	11 620	11 850	10 776	10 384	10 388	8 311	CS
2006	2 223	1 195	23	2		668	663	703	1 031	1 142	1 243	770	1 144	1 038	967	I
2007	1 830	809	11	1			578	545	630	705	545	406	342	305	442	CS
2008	1 035	286	7	2				284	365	595	533	423	520	539	407	I
2009	1 648	583	27	5					509	669	783	909	806	818	826	N
2010	1 923	758	62	8						2 009	2 410	2 541	2 879	2 880	2 388	I
2011	1 956	632	50	8							877	1 153	973	1 140	1 265	N
2012	1 784	476	38	8								506	722	1 088	1 028	N
2013	1 710	491	83	17									1 249	1 572	1 521	N
2014	1 876	562	188	33										3 229	3 396	N
2015	5 157	2 723	2 723												23 017	!!!
Terület összesen, ha					41 185	44 766	34 736	24 252	33 653	45 791	46 060	42 644	40 616	42 726	76 719	
Belépők területének aránya az országos szójaterületből (%)					28	1	2	1	2	4	2	1	3	8	30	

*Új belépő: a 2005-2015 időszakban újonnan regisztrált gazdaságok

Forrás: MVH adatok alapján

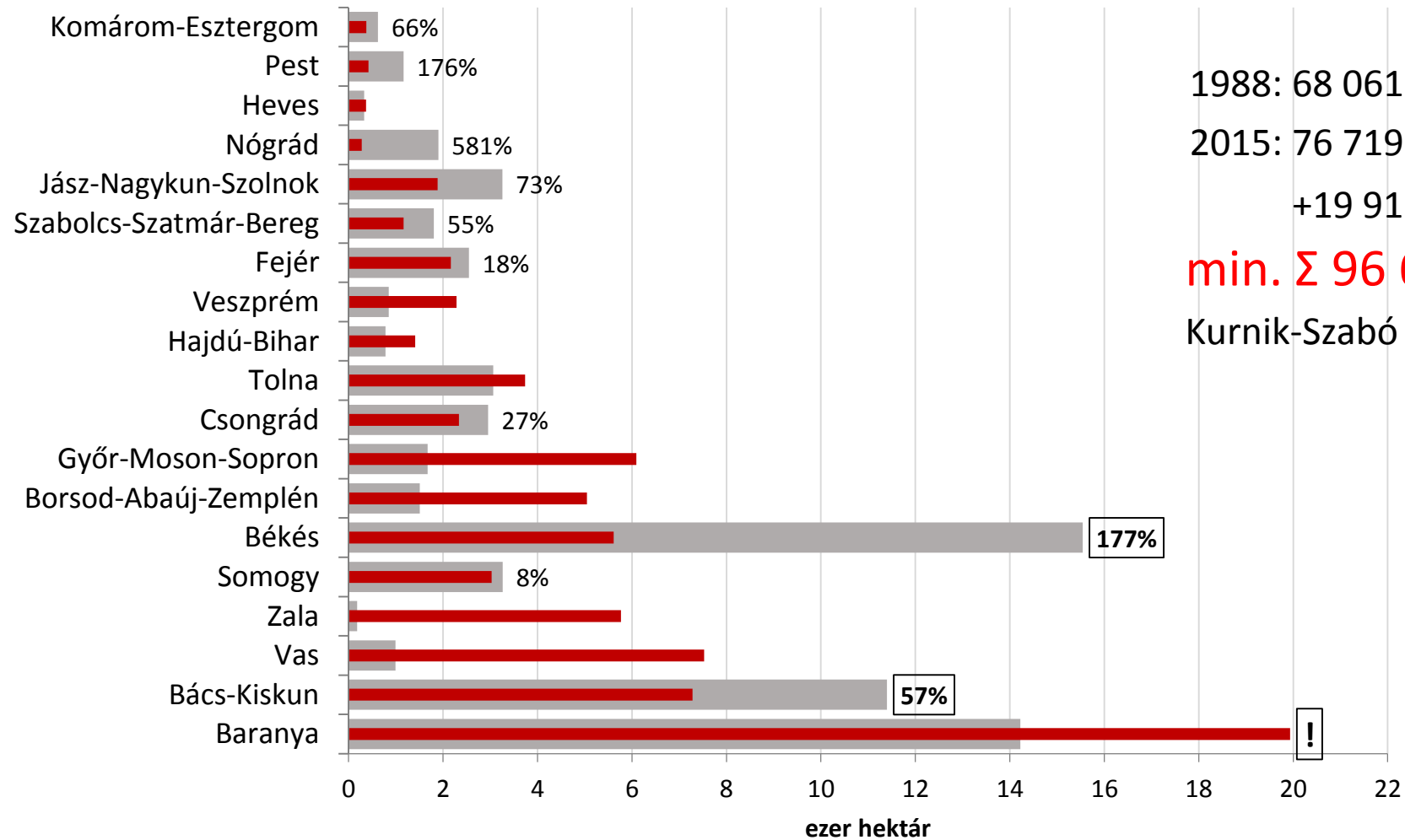
Új belépőként* regisztrált szójatermesztők birtokméret szerinti megoszlása (2015)

Szójaterület méretkategória (ha)	Belépő szójatermesztő gazdaságok száma (db)	a belépő gazdaságok arányában (%)	A belépők szójaterülete (ha)	a szójaterületük arányában (%)
0-2	695	26	875	4
2-5	864	32	2 973	13
5-10	578	21	4 145	18
10-30	458	17	7 520	33
30-50	116	4	5 677	25
50-100	-	-	-	-
>100	12	0	1 827	8
Összesen	2 723	100	23 017	100

*Új belépő: a 2005-2015 időszak tekintetében a 2015. évben újonnan regisztrált gazdaság

Forrás: MVH adatok alapján

Termőterület-potenciál Magyarországon

1988: 68 061 ha

2015: 76 719 ha

+19 913 hektár

min. Σ 96 632 hektár

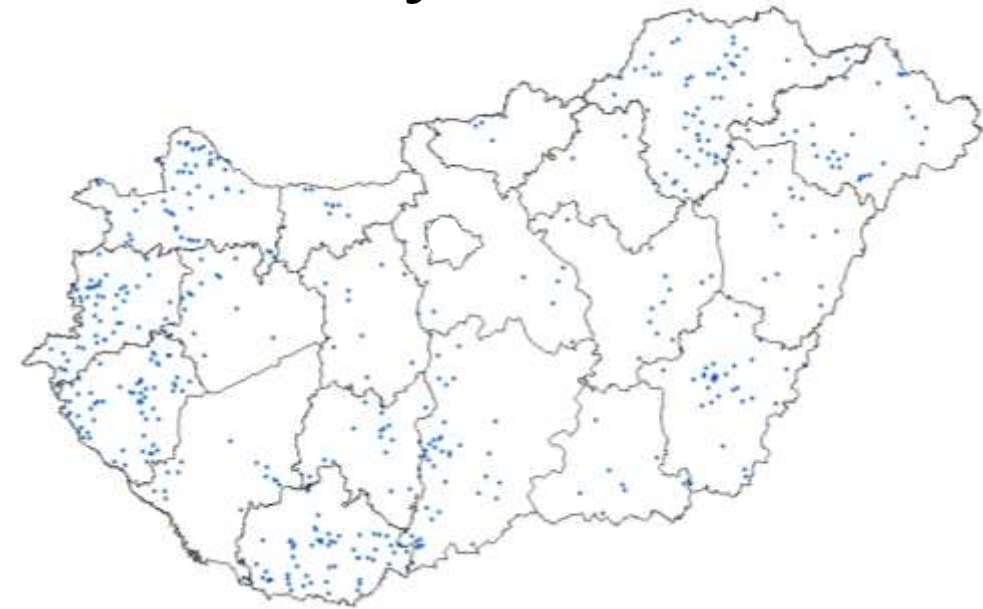
Kurnik-Szabó alapján: 102 ezer ha

A szójatermesztés színvonala Magyarországon

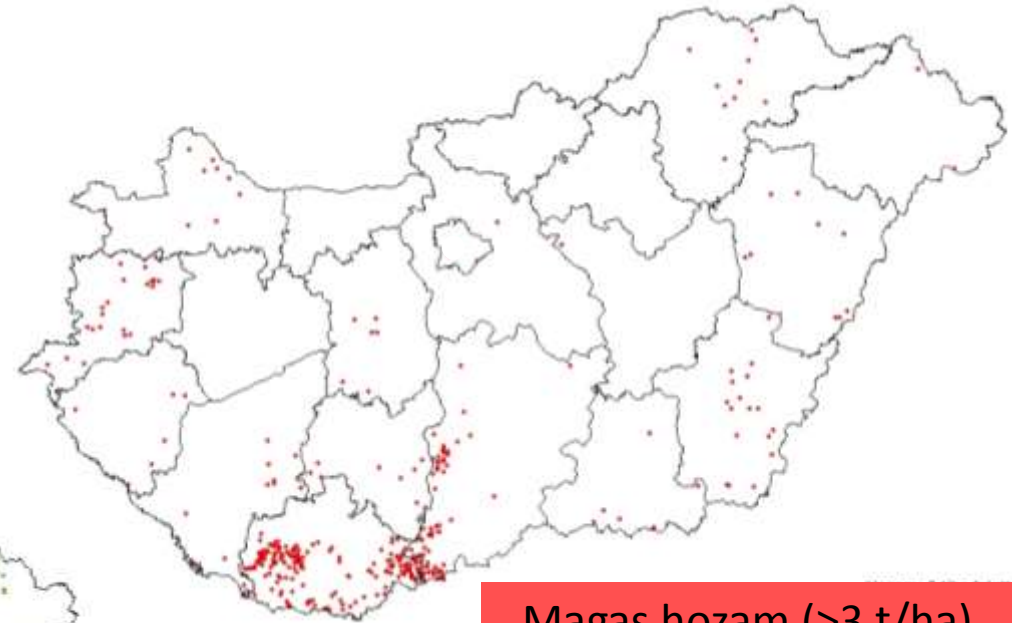
Év	Alacsony hozam		Közepes hozam		Magas hozam	
	Szója ≤ 2 t/ha	Kukorica ≤ 4,5 t/ha	Szója 2-3 t/ha	Kukorica 4,5-7,5 t/ha	Szója > 3 t/ha	Kukorica > 7,5 t/ha
Gazdaságszám						
2012	69%	63%	26%	28%	5%	9%
2014	37%	19%	38%	34%	25%	47%

Év	Alacsony hozam		Közepes hozam		Magas hozam	
	Szójaterület	Szójatermés	Szójaterület	Szójatermés	Szójaterület	Szójatermés
2012	68%	51%	29%	42%	3%	6%
2014	26%	13%	44%	45%	30%	42%

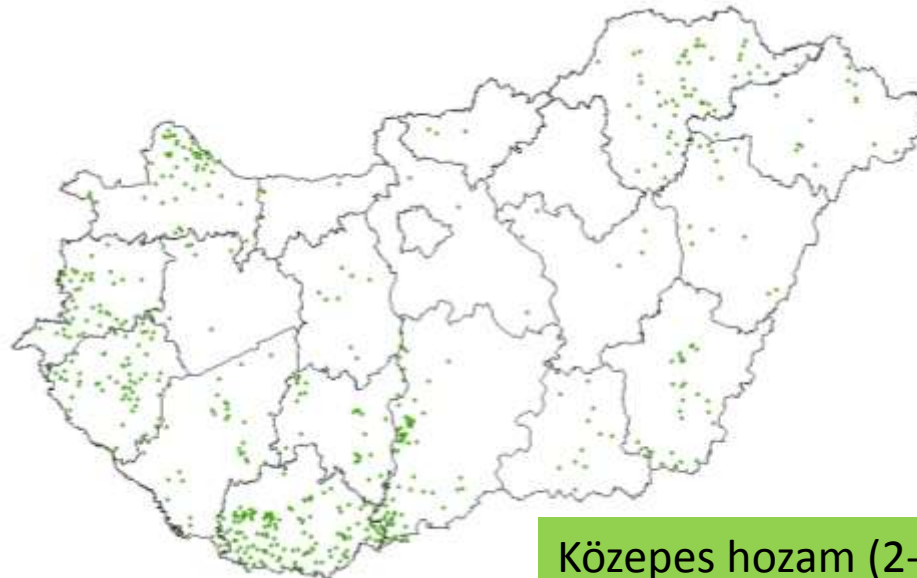
A szójatermesztés színvonala Magyarországon (2014)

Alacsony hozam (≤ 2 t/ha)
a gazdaságok 37%-ánál

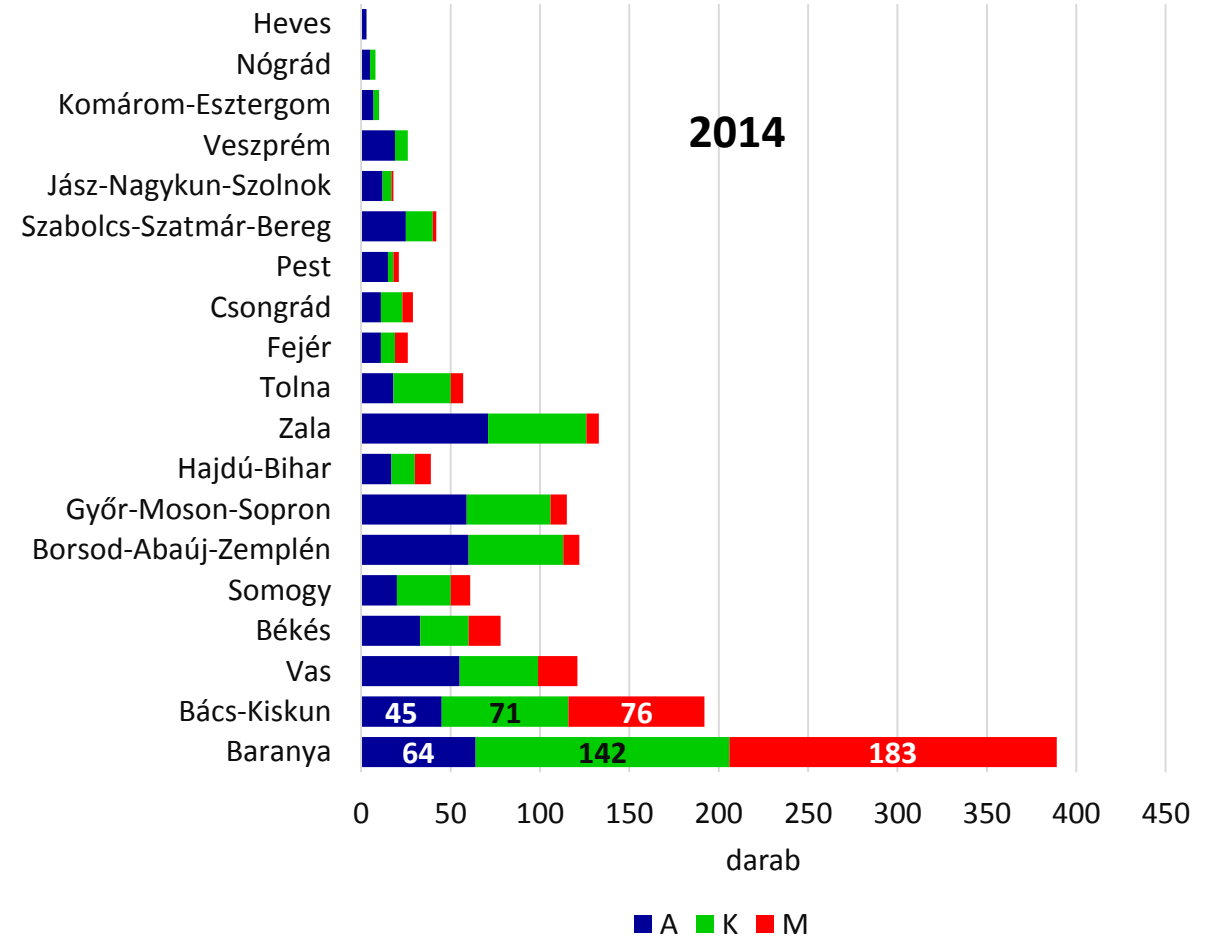
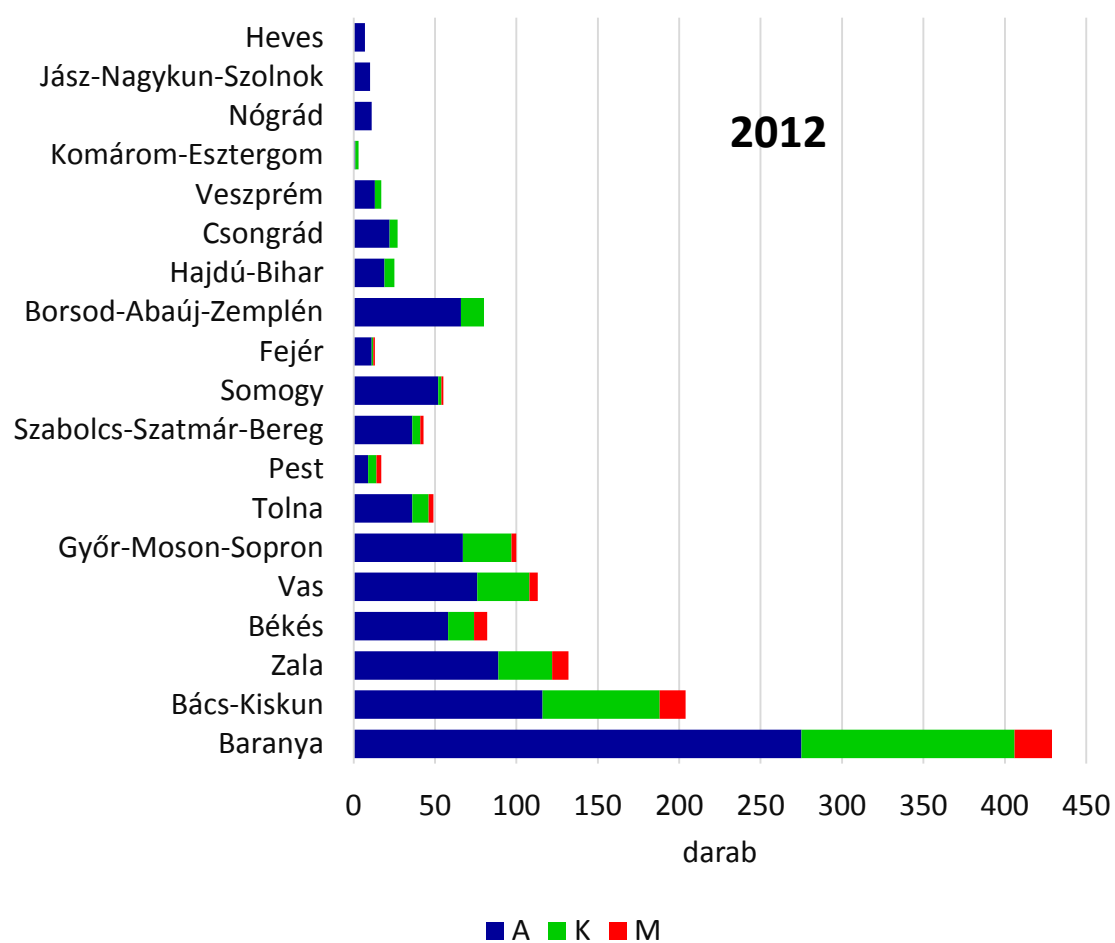

Magas hozam (> 3 t/ha)
a gazdaságok 25%-ánál

Közepes hozam (2-3 t/ha)
a gazdaságok 38%-ánál

A szójatermesztő gazdaságok számának alakulása hozamkategóriánként

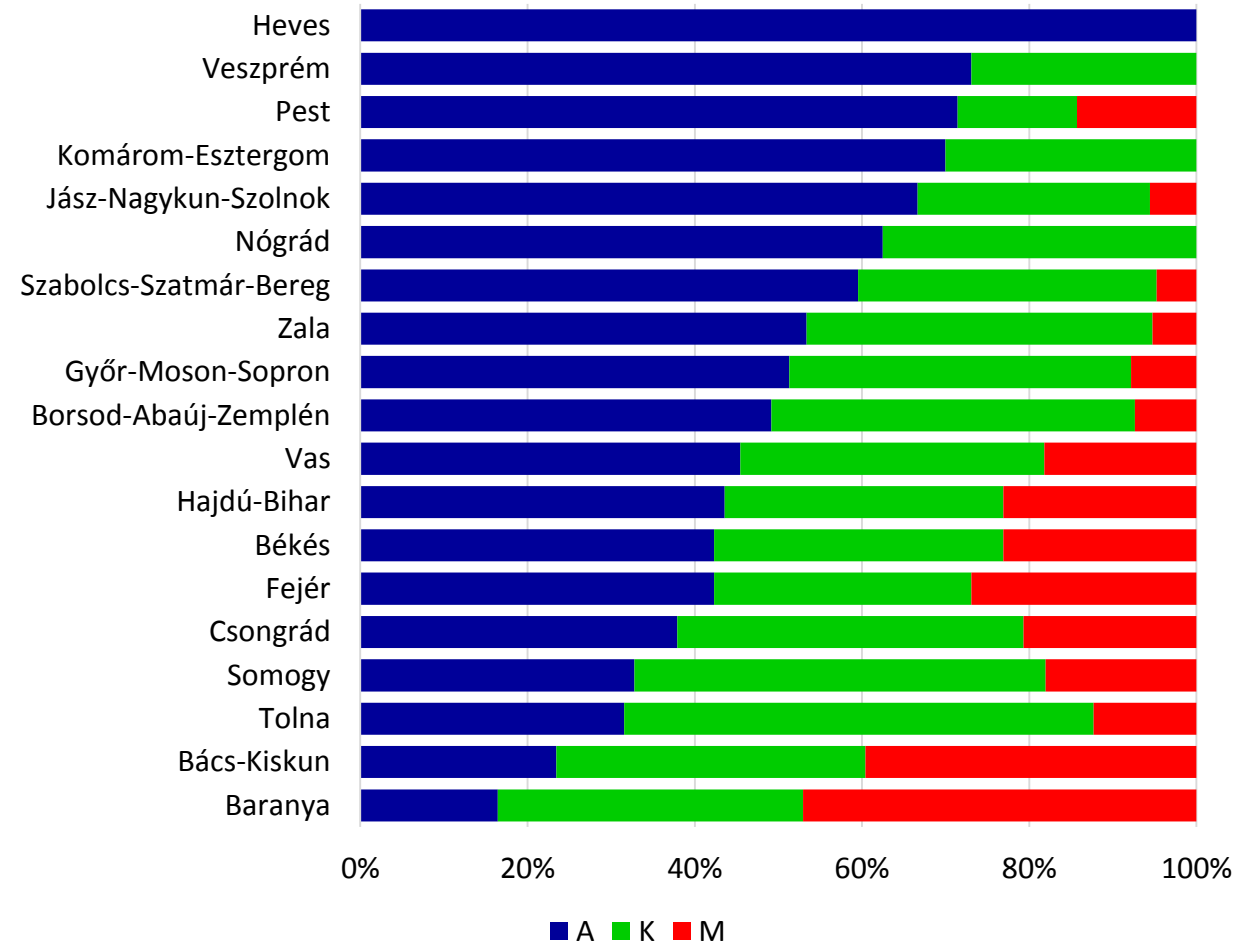
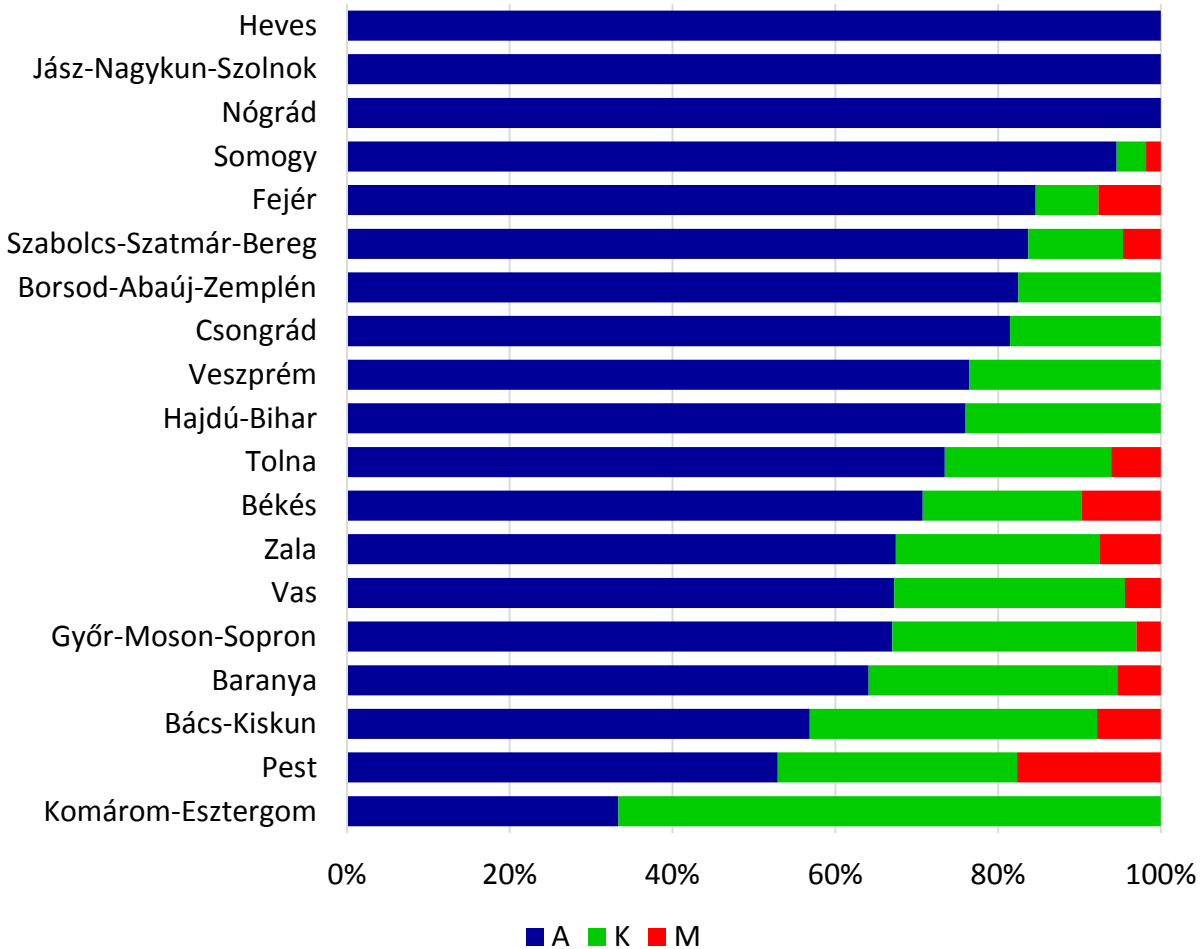
Forrás: AKI, MKR

A=Alacsony (<=2 t/ha) K=Közepes (2-3 t/ha) M=Magas (<3 t/ha)

A különböző hozamkategóriákba tartozó gazdaságok részaránya

2012

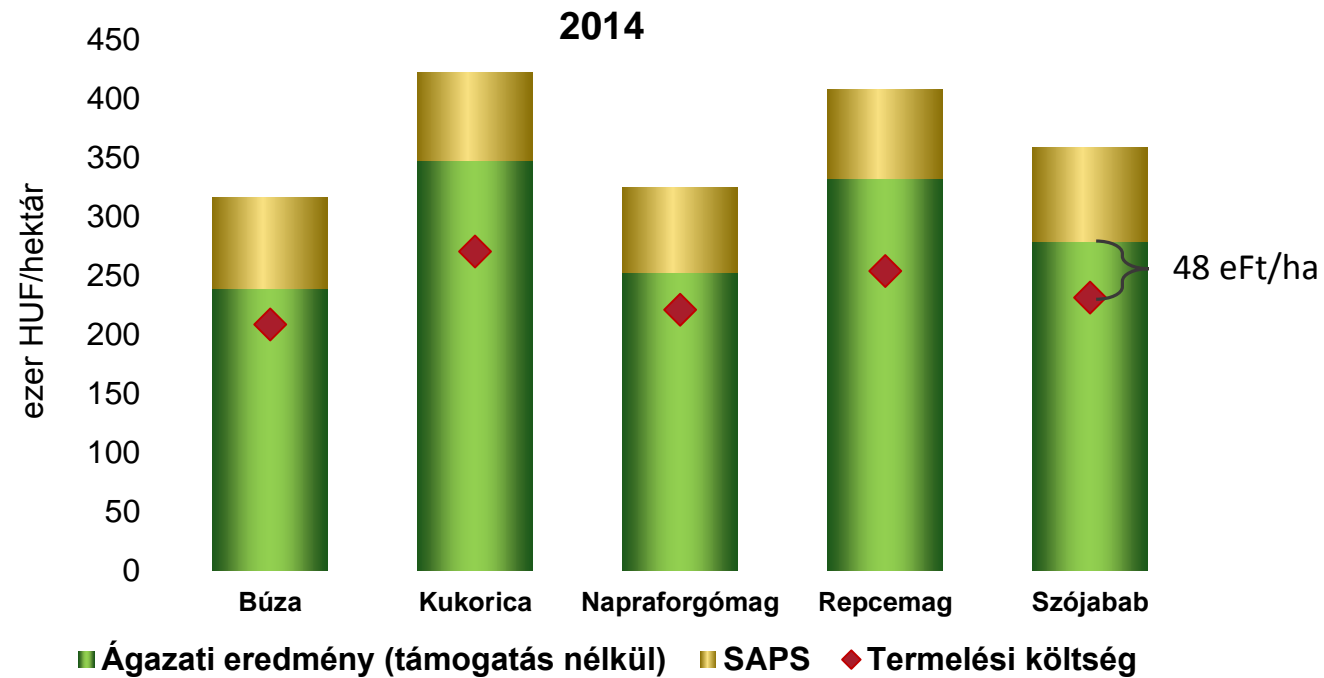
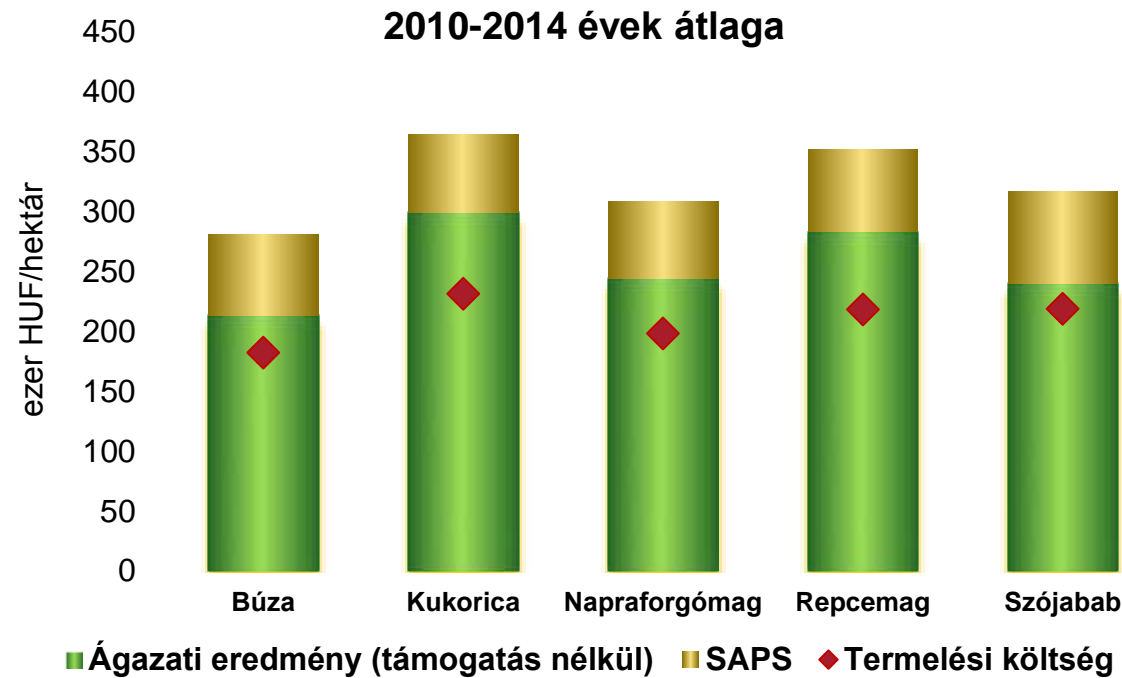
2014

Forrás: AKI, MKR

A=Alacsony (<=2 t/ha) K=Közepes (2-3 t/ha) M=Magas (>3 t/ha)

A szójatermesztés jövedelmezősége (SAPS nélkül)

Jövedelem (SAPS nélkül)

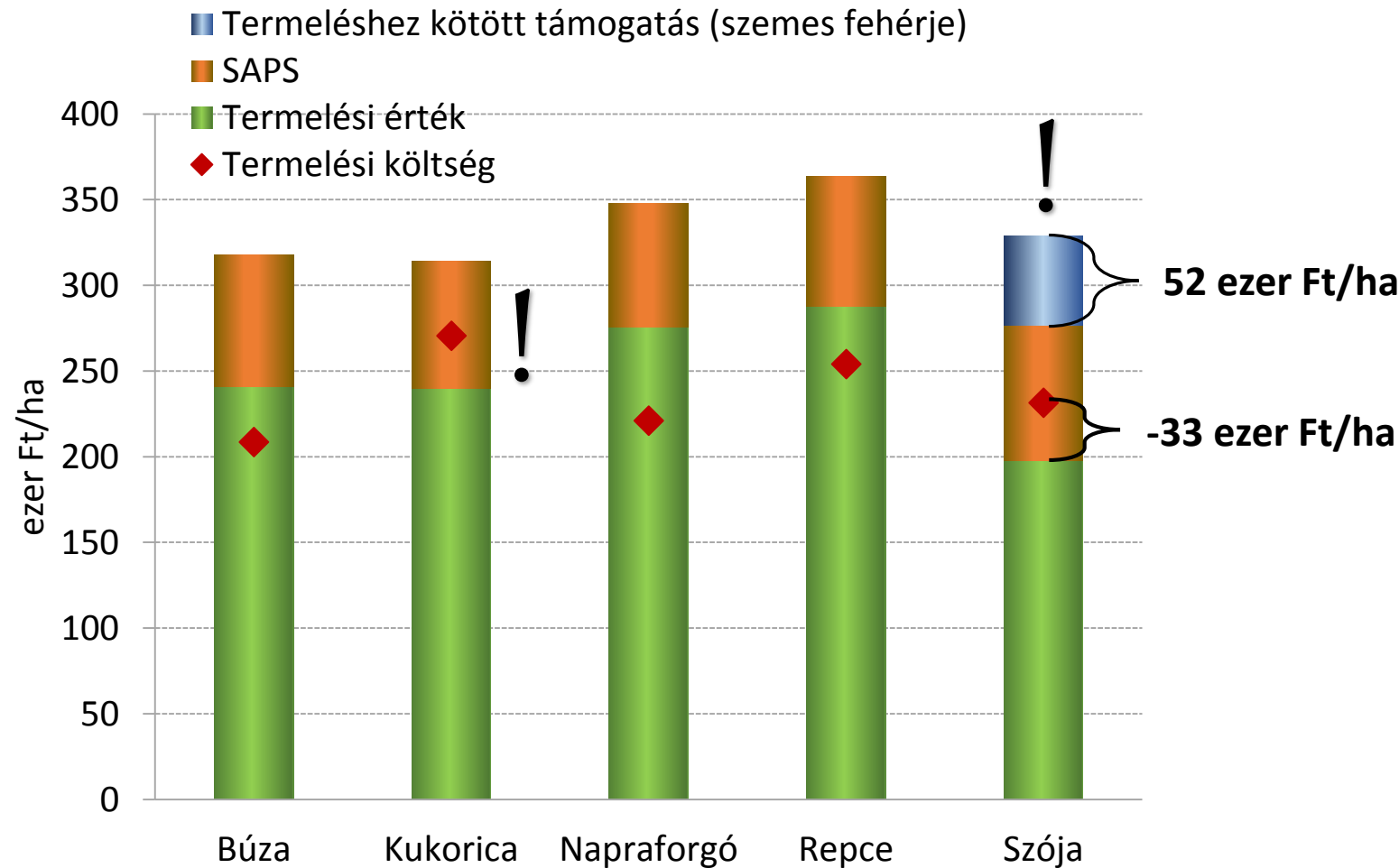
Kukorica	67 754 Ft/ha
Repce	64 926 Ft/ha
Napraforgó	45 771 Ft/ha
Búza	30 919 Ft/ha
Szója	21 340 Ft/ha

Jövedelem (SAPS nélkül)

Repce	78 007 Ft/ha
Kukorica	77 727 Ft/ha
Szója	47 619 Ft/ha
Napraforgó	31 871 Ft/ha
Búza	30 349 Ft/ha

2,6 t/ha!!

A szójatermesztés jövedelmezősége (SAPS nélkül) 2015-ben (BECSLÉS)

Jövedelem SAPS nélkül (% vs. 2014)

Napraforgó	54 558 Ft/ha (+71%)
Repce	33 611 Ft/ha (-57%)
Búza	32 034 Ft/ha (+6%)
Szója	18 292 Ft/ha (-62%) (VCS!!)
Kukorica	-30 741 Ft/ha (-160%)

2014. évi hozammal számolva...

Jövedelem SAPS nélkül (% vs. 2014)

Repce	124 711 Ft/ha (+60%)
Szója	98 433 Ft/ha (+107%)
Kukorica	98 186 Ft/ha (+26%)
Napraforgó	81 961 Ft/ha (+57%)
Búza	30 092 Ft/ha (-1%)

A szójabab és a kukorica ágazati eredményének^{a)} alakulása Magyarországon

Időszak	Alacsony		Közepes		Magas	
	Szója <2 t/ha	Kukorica <4,5 t/ha	Szója 2-3 t/ha	Kukorica 4,5-7,5 t/ha	Szója >3 t/ha	Kukorica >7,5 t/ha
2010	25 813	25 046	93 266	84 565	134 632	164 860
2011	23 682	68 740	87 539	151 906	170 249	250 142
2012	58 326	45 123	176 768	156 995	245 097	311 541
2013	36 508	21 776	138 947	105 864	272 796	185 279
2014	18 213	46 658	123 361	96 670	173 740	170 185
2010-2014 átlaga ^{b)}	38 864	40 667	114 857	122 456	177 181	195 507

^{a)}Támogatással együtt

^{b)}A teszüzemi minta által reprezentált gazdaságok súlyozott átlaga

– nem egyezik az öt év átlageredményével.

Forrás: AKI, FADN

Szója- és kukoricatermelés költségszerkezete Magyarországon (2010-2014 átlaga)

Költségtételek	Szója		Kukorica	
	Költség	A termelési költség %-ában	Költség	A termelési költség %-ában
Termelési költség (Ft/ha)	216 593	100	230 532	100
Változó költség (Ft/ha)	135 203	62	161 050	70
Inputköltség	83 319	38	86 599	38
Gépköltség	44 057	20	53 217	23
Fedezeti hozzájárulás (Ft/ha)	223 322		258 039	
Önköltség (Ft/t)	94 345		34 701	

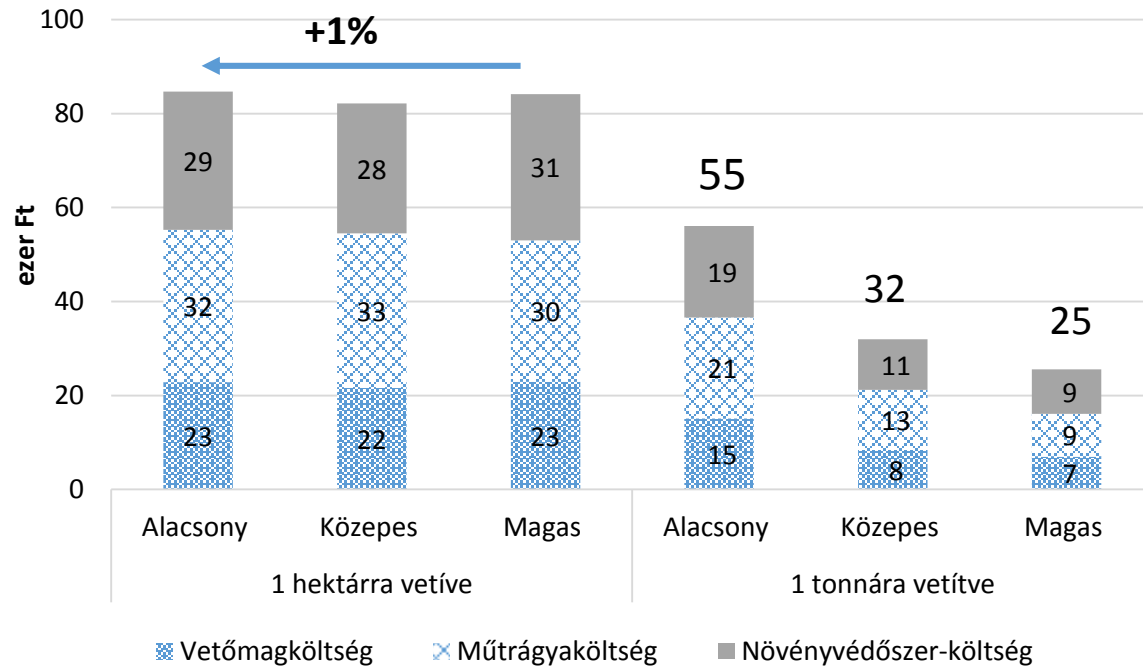

X 2,7

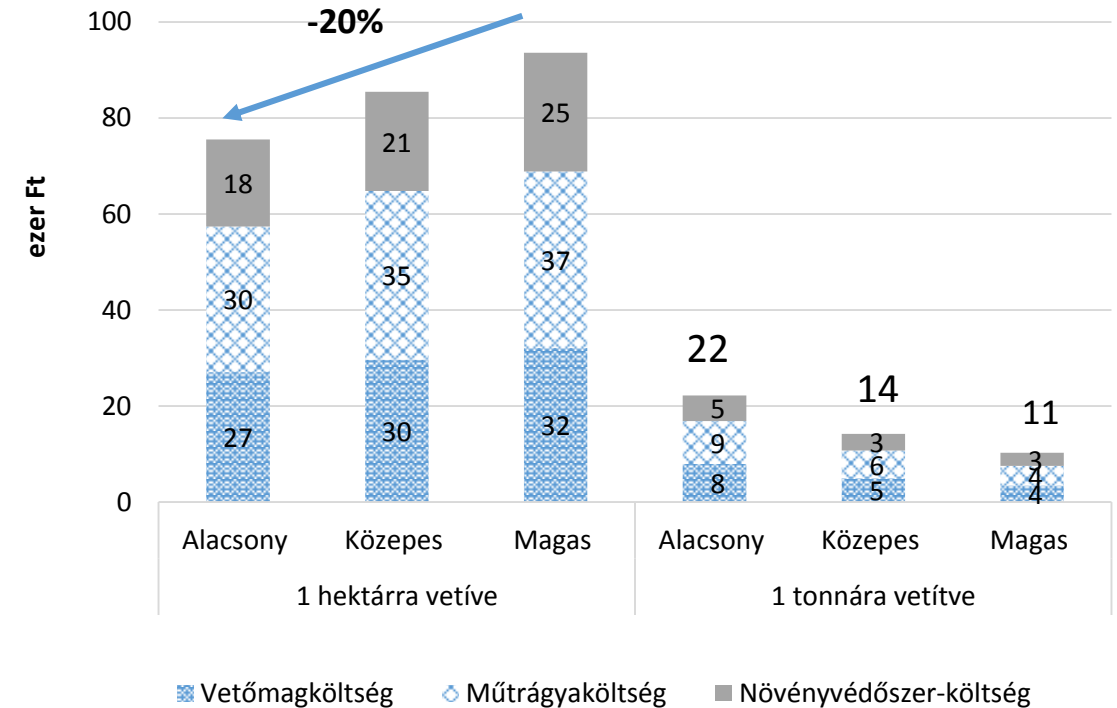
Forrás: AKI, FADN

Inputráfordítások hozamcsoportok szerint (2010-2014 átlaga)

SZÓJA

KUKORICA

Forrás: AKI, FADN

Konklúzió

SZAKTANÁCSADÁS

TERMELÉSHEZ KÖTÖTT
TÁMOGATÁS

TERMŐHELYRE ADAPTÁLT VETŐMAG
RACIONALIZÁLT MŰTRÁGYAFELHASZNÁLÁS ÉS NÖVÉNYVÉDŐSZER-HASZNÁLAT
PRECÍZ AGROTECHNIKA

VERSENYKÉPESSÉG NÖVEKEDÉSE A FŐBB
SZÁNTÓFÖLDI KULTÚRÁKKAL SZEMBEN

Köszönöm a figyelmet!

